

SØR-VARANGER KOMMUNE
KULTUR OG OPPVEKST

Hesseng Flerbrukssenter Avd Skole
Hessengveien 40
9912 HESSENG

Vår ref.: Saksnr.: 22/5535/2	Deres ref.:	Dato: 07.09.2022
Saksbehandler: Ane-Marie Solli	Telefonnr.:	Epostadresse: postmottak@svk.no

Høring om nedleggelse av Hesseng flerbrukssenter

Sør-Varanger kommune er inne i en periode med store krav til økonomisk omstilling. Det er med dagens skolestruktur svært ressurskrevende å drifte grunnskolene i Sør-Varanger kommune. Sør-Varanger kommune bruker vesentlig mer enn sammenlignbare kommuner på skoledrift. Dagens elevtall på 997 elever fordelt på 7 skoler gir et gjennomsnitt på 142 elever per skole. Ved å redusere antall skoler til 5 vil man få et gjennomsnitt på 199 elever per skole, samtidig som man kan redusere kostnadene til skole med anslagsvis 15 – 20 mill. kr på helårsbasis og 6 – 8 mill. kr for høsthalvåret 2023. Ved å redusere antall skoler fra 7 til 5 utnyttes skolenes kapasitet bedre. Antall barn per elevgruppe øker, og man er i større grad i tråd med anbefalinger i lærernormen. Lærernormen angir anbefalt antall elever per lærer eksklusive timer til spesialundervisning, særskilt norsk, samisk og finsk. Anbefalingene er 15 elever per lærer i 1. – 4.trinn og 20 elever per lærer på 5. – 10.trinn. Ved å øke elevgruppene drives også oppvekstsektoren totalt sett mer økonomisk effektivt enn i dag.

For å kunne bringe budsjettet for 2023 i balanse innen oppvekstsektoren er nedleggelse av skoler et sentralt økonomisk tiltak. En annen virkning er at færre skoler gir et mer samlet fagmiljø, og man styrker de resterende skolene med undervisningspersonale med godkjent utdanning. Over år har kommunen hatt utfordringer med å sikre tilstrekkelig faglært personale til alle skolene, og flere skoler har måttet bruke ufaglært undervisningspersonale for å fylle alle undervisningsstillinger.

I forarbeid til budsjett 2023 og økonomiplan for 2023-2026 er det behov for en gjennomgang av skolestruktur for å kunne oppfylle krav og forventninger beskrevet i strategisk oppvekstplan 2021-2031. «*Strategisk oppvekstplan vil gjelde for 10 år, og legger prinsipielle føringer for oppvekst i Sør-Varanger kommune. Optimalisering av den daglige driften er en forutsetning for å skape utvikling, men en strategisk oppvekstplan skal se lengre enn dette, og gi retning, mål og strategier for faglig og organisatorisk satsing og utvikling over tid. Med utgangspunkt i dette kan store og små saker få en forutsigbar behandling i tråd med planen. Det er signalisert et behov for å utrede barnehage- og skolestruktur for Sør-Varanger kommune. Gjennom Strategisk oppvekstplan skal visjoner, mål og strategier fremkomme. Dette legger grunnlag for en selvstendig behandling av barnehage- og skolestruktur for Sør-Varanger.*»

Postadresse:	Telefonnr.:	Telefaksnr.:	Bankgiro:	www.svk.no
	Sentralbord 78 97 74 00	78 99 22 12	4930.13.83281	postmottak@svk.no

I lys av arbeidet med strategisk oppvekstplan ble det i 2017 utarbeidet en «Skolefaglig, økonomisk og strukturell analyse av grunnskolen i Sør-Varanger». I denne analysen er det sett på dagens skolestruktur i kommunen og ressursbruken dette medfører. Det er vurdert ulike forslag til endringer av skolestrukturen, for på denne måten å både redusere kostnadene og samtidig sikre at alle får et kvalitativt godt og likeverdig opplæringstilbud. Konklusjonen på på det tidspunkt som analysen ble laget foreslår Kommunedirektøren å endre skolestrukturen, der er et av alternativene å legge ned Hesseng flerbrukssenter. Dette alternativet er det gjennomført et videre forarbeid på.

Skolestrukturen i Sør-Varanger har tradisjonelt fulgt kommunens grunnkretser med skoler i hver krets. I tider med store barnekull og behov for skoler i alle bygdene, var ikke dette noe problem. I dag er situasjonen endret og vi ser den samme utviklingen i Sør-Varanger som eller i landet med mindre barnekull, samt at folk flytter fra distriktene og inn mot kommunesentrene. Dette medfører at elevtallet synker på flere av de syv skolene i kommunen, samtidig som skolene rundt kommunesentrene blir større. Det totale elevtallet i Sør-Varanger kommune har sunket fra 1206 i 2012 til 997 i 2022.

Ved Hesseng flerbrukssenter har elevtallet i tidsrommet 2000 - 2022 sunket fra 242 til 102 elever. Inneværende skoleår er det 102 elever ved skolen. Fremskrivning av barnetallet for barn bosatt på Hesseng viser en økning til 133 elever i 2027-2028. Dette er barn født i 2021, og som går i barnehage i 2022.

Til tross for at det er en liten økning i elevtallet har Kommunedirektøren ut fra en helhetlig ressursmessig vurdering kommet til at det ikke lengre er tilrådelig å opprettholde skoledrift ved Hesseng flerbrukssenter og Jakobsnes oppvekstsenter. Skolene foreslås nedlagt med virkning fra 1. august 2023. Elevene overføres til Kirkenes barneskole og Sandnes og Bjørnevatn skole. Elevene ved Jakobsnes oppvekstsenter flyttes til Kirkenes barneskole. En nærmere utredning vedrørende nedlegges av skolen ved Jakobsnes oppvekstsenter er gjort i et tilsvarende dokument.

Det er sett på muligheten for å legge ned 5. – 7.trinn ved Hesseng flerbrukssenter, og opprettholde skole for 1. – 4.trinn. Alternativet vurderes som ikke tilrådelig.

Foreslått inndeling:

E6 vest og sør(Reinsdyrveien, Mellomveien, Tunnelveien, Jernbarneveien, Buen, Sandnesveien) E105 Nord (Ekveien), Høybuktmoen, Neiden flyttes til Sandnes og Bjørnevatn skole

E6 nord (Vigørveien, Myrveien, Hessengveien, Tangenveien, Myrullsvingen, Røsslyngveien, Bjørkeholtet, Seljeholtet, Einerholtet, Krøkebærveien, Porsveien, Nelly Lundsvei, Thea Eriksensvei, Ellen Aannerudsvei), Storskogveien, Elvenes, Jarfjord flyttes til Kirkenes barneskole

Faktiske opplysninger:

Hesseng flerbrukssenter har inneværende skoleår 102 elever, fordelt med 56 elever på 1. – 4.trinn (småtrinnet) og 46 elever på 5. – 7.trinn (mellomtrinnet). For kommende skoleår,

2023/24, ser det ut til at det er 20 elever som begynner på 1. årstrinn og 14 elever går over til ungdomsskolen. Forventet elevtall ved skolen vil være 108 elever i 2023/2024.

Skolen har i dag 24,3 stillinger i skolen, inklusive 100 % rektorstilling/enhetsleder og 200% avdelingsleder.

Det er tilknyttet 65 % vaktmesterressurs til skolen. Ressurs til renhold utgjør pr i dag 246,66 % stilling. Det er en 60% merkantil ressurs på skolen.

Økonomi:

Driftsbudsjett for Hesseng flerbrukssenter er for 2022, kr. 16.934.200,-

Kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) samt renhold er fremskrevet for 2022, og beregnet til kr. 2.808.818,-.

Kostnad pr elev ved Hesseng flerbrukssenter er kr. 193.559,-

En nedleggelse av skoledriften ved Hesseng flerbrukssenter vil gi en årlig kostnadsbesparelse på om lag 17 mill. kr. per år og en halvårseffekt på om lag 7 mill. kr. for høst 2023.

Det er per i dag ikke avgjort hva videre bruk av lokalene til Hesseng flerbrukssenter skal være. Dersom lokalene skal brukes til annen kommunal virksomhet vil ikke kostnadene til FDV reduseres. I denne sammenhengen har vi kun sett nedleggelse av skoledrift som beskrevet ovenfor. En mulig videre bruk av Hesseng flerbrukssenter vil kunne være til barnehagedrift eller andre kommunale formål.

Elevtallsutvikling

Elevtallet ved Hesseng flerbrukssenter har gått jevnt nedover over mange år, men ser ut til å ha stabilisert seg rundt 110-120 elever.

Navn	År	Sum 1.-7. årstrinn I alt	Antall lærere
Hesseng flerbrukssenter	2022-23	102	22
	2021-22	112	20
	2020-21	123	25
	2019-20	143	22
	2018-19	152	20
	2017-18	163	23
	2016-17	171	26
	2015-16	176	23
	2014-15	185	23
	2013-14	194	27

	2012-13	216	31
--	---------	-----	----

Elevtallsutvikling Hesseng flerbrukssenter, 2012-2022. Grunnskolens Informasjonssystem (GSI)

Ut fra tallene i barnehagene kan man lese ut følgende elevtallsutvikling;

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
Hesseng flerbrukssenter						
1.trinn	14	20	13	21	22	25
2.trinn	18	14	20	13	21	22
3.trinn	16	18	14	20	13	21
4.trinn	8	16	18	14	20	13
5.trinn	19	8	16	18	14	20
6.trinn	13	19	8	16	18	14
7.trinn	14	13	19	8	16	18
sum	102	108	108	110	124	133

Ved en nedleggelse av skolen på Hesseng er følgende elevtallsfordeling foreslått;

E6 vest og sør, Høybuktnoen, Neiden + E105 (Overflyttes til Sandnes og Bjørnevatn skole)

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
1.trinn	4	8	2	9	8	12
2.trinn	7	4	1	2	9	8
3.trinn	3	7	4	1	2	9
4.trinn	1	3	7	4	1	2
5.trinn	4	1	3	7	4	1
6.trinn	2	4	1	3	7	4
7.trinn	3	2	4	1	3	7
8.trinn		3	2	4	1	3
sum	24	32	24	31	35	46

E6 nord, Elvenes, Jarfjord (Overflyttes til Kirkenes barneskole)

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
1.trinn	10	12	11	12	14	14
2.trinn	11	10	12	11	12	14
3.trinn	13	11	10	12	11	12
4.trinn	7	13	11	10	12	11
5.trinn	15	7	13	11	10	12
6.trinn	11	15	7	13	11	10
7.trinn	11	11	15	7	13	11
8.trinn		11	11	15	7	13
sum	78	90	90	91	90	97

Dette gir følgende elevtallsutvikling ved Sandnes og Bjørnevatt skole, Kirkenes barneskole og Kirkenes ungdomsskole.

Sandnes og Bjørnevatt skole

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
1.trinn	26	41	38	39	33	40
2.trinn	24	30	41	38	39	33
3.trinn	30	32	30	41	38	39
4.trinn	33	33	32	30	41	28
5.trinn	38	36	33	32	30	41
6.trinn	24	42	36	33	32	30
7.trinn	33	26	42	36	33	32
8.trinn	32	36	26	42	36	33
9.trinn	33	32	36	26	42	36
10.trinn	29	34	32	36	26	42
sum	302	342	346	353	350	354

Kirkenes barneskole (tall er inkludert elevtall fra Jakobsnes)

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
1.trinn	30	47	44	49	42	49
2.trinn	38	40	47	44	49	42
3.trinn	35	50	40	47	44	49
4.trinn	38	49	50	40	47	44
5.trinn	44	46	49	50	40	47
6.trinn	40	62	46	49	50	40
7.trinn	47	58	62	46	49	50
sum	272	352	338	325	321	321

Kirkenes ungdomsskole

	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
8.trinn	69	58	58	62	46	49
9.trinn	88	69	58	58	62	46
10.trinn	81	88	69	58	58	62
sum	238	215	185	178	166	157

Kompetanse

Inneværende skoleår har Hesseng flerbrukssenter kvalifisert undervisningspersonale. Forskrift til opplæringsloven §14-2 og §14-3 gir føringer i forhold til hvilke kompetansekrav som stilles til undervisningspersonale i barneskolen:

«For å undervise i norsk, samisk, norsk teiknspråk, matematikk eller engelsk på barnetrinnet krevst det at vedkommende har minst 30 studiepoeng som er relevante for faget. Dei som før 1. januar 2014 hadde tilfredsstillande kompetanse etter dagjeldande krav for tilsetjing i undervisningsstilling, eller som har fullført tidlegare allmennlærerutdanning etter 1. januar 2014, har fram til 1. august 2025 dispensasjon frå dette kravet.»

Elevene på barneskolen skal undervises i følgende fag med kompetansekrav; norsk, matematikk, engelsk, samisk og finsk. I tillegg skal de undervises i naturfag, samfunnsfag, musikk, mat og helse, kunst og håndverk og kroppsøving.

Det er faglig enighet om at formell kompetanse i fag gir bedre læringsutbytte. Derfor bør alle lærere ha formell kompetanse i faget de underviser i. En annen faktor som synes å heve kvaliteten på undervisningen er å tilhøre et godt fagmiljø. Per i dag har Hesseng flerbrukssenter et godt fagmiljø.

Læringsresultater

Kommunedirektøren har ikke grunnlag for å si at utbytte for elevene som går på en liten skole er bedre eller verre enn om eleven hadde gått på en større skole. Tallgrunnlaget for nasjonale prøver er for lite til å si noe bestemt om utviklingen.

Læringsmiljø

I innledningen i den generelle del av læreplan heter det at:

«Opplæringens mål er å ruste barn, unge og voksne til å møte livets oppgaver og mestre utfordringer sammen med andre. Den skal gi hver elev kyndighet til å ta hånd om seg selv og sitt liv, og samtidig overskudd og vilje til å stå andre bi.»

I den nye overordnede del for opplæringen «verdier og prinsipper for grunnopplæringen» del 2.1 setter rammer for samfunnets forventninger til skolens bidrag til sosialisering;

«Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig. Elevens identitet og selvilde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Sosial læring skjer både i undervisningen og i alle andre aktiviteter i skolens regi. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen.

Både den generelle del av læreplan og den nye overordnede delen poengterer at opplæring i samspill med andre barn er av stor betydning. I skolen er faglig læring i samspill med andre barn vel så viktig som den læring som skjer i samspill med lærer. Skolen er en svært sentral sosial arena for elevene, og forskning har vist at det er en nær sammenheng mellom elevers emosjonelle og sosiale fungering og deres læringsprosess. Sosial kompetanse fremheves av forskere, og beskrives av utdanningsdirektoratet som en viktig kompetanse for å lykkes både på skolen og generelt i livet. Elever med god sosial kompetanse etablerer gjerne gode relasjoner med lærerne sine og blir inkludert i prososiale vennemiljø (positive og konstruktive miljø), noe som vil bidra til en ytterligere positiv utvikling på både kort og lang sikt. Det å ha gode vennerelasjoner til medelever kan fremme resilience, det vil si evne til å klare seg trass i problemer, og føre til at de på tross av å være eksponert for risiko utvikler seg bra. Elevenes mulighet til å skape relasjoner med jevnaldrende er derfor viktig for læring og trivsel både på kort og lang sikt.

Elevtallet ved Hesseng flerbrukssenter er i en størrelsesorden som muliggjør et godt handlingsrom i forhold til å skape godt læringmiljø for elever på alle trinn.

Skoleskyss

Lengere skolevei og lengere reisetid er ofte en følge som kan oppleves som en ulempe og en ekstra belastning ved endring av skolestruktur og skolebytte for den enkelte elev. Det er store ulikheter i hvor mange elever som har skoleskyss ved den enkelte skole. Mange elever på Hesseng kan i dag gå til skolen. For disse vil det bli en overgang med behov for skoleskyss ved endring i skolestrukturen. I dag har bare noen få av elevene ved skolen skoleskyss. Det vil derfor medføre endringer i skyssbehovet for elevene ved å bli overført til Kirkenes barneskole og Sandnes og Bjørnevatn skole. Siden det er Troms og Finnmark fylkeskommune som besørger transporten av skolebarn vil ikke dette medføre store økonomiske konsekvenser for kommunen ved overføring av elevene til andre skoler.

Hesseng flerbrukssenter ligger 5,9 km fra Kirkenes barneskole og 4 km fra Sandnes og Bjørnevatn skole. Avstanden er innenfor det som generelt anses som akseptabel avstand. Skysstiden vil for de fleste elevene være på om lag 15-20 minutter hver vei. Dette vurderes til å være innenfor akseptabel reisetid for elever i barneskolealder. Det er derfor ikke uforsvarlig at elever på Hesseng kan skysses til Kirkenes barneskole og Sandnes og Bjørnevatn skole. For de elever som av ulike årsaker får forholdsvis lang reisetid må man i samråd med fylkeskommunen vurdere å opprette egen skoleskyss for å redusere reisetiden. Imidlertid må vurderes tiltak for å sikre en trafikk sikker skolevei, da situasjonen per i dag er den at elever bosatt vest og sør for E6 må krysse hovedveien flere ganger dersom de går til Sandnes og Bjørnevatn skole. Mulige tiltak er skoleskyss for disse elevene.

Kommunedirektørens vurdering

Med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon vil rådmannen for budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 fremme sak for politisk behandling med anbefaling om nedleggelse av Hesseng flerbrukssenter fra og med 1.8.2023. Elevene vil bli anbefalt flyttet til Kirkenes barneskole og Sandnes og Bjørnevatn skole.

Prosess berørte parter

I alle saker som gjelder barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, FNs barnekonvensjon artikkel 3 nr 1.

«Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.»

Barnets rett til å bli hørt er j.f. artikkel 12 nr 1 og 2

«1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å gjøre danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett.»

Opplæringsloven §8-1 beskriver grunnskoleelevenes rett til å gå ved den skole i nærmiljøet de sokner til. Kommunen kan gi forskrifter om hvilken skole de ulike områdene i kommunen sokner til. Forskrift om skolekretsgrenser for Sør-Varanger kommune er vedtatt i Kommunestyret, gjeldende fra 01.08.2022 (Sak 180/2022).

Bosted er knyttet opp til et grunnkretsnummer. Hver grunnkrets er knyttet til én skole som nærskole og elevene i grunnkretsen skal innskrives på denne skole. Unntak fra grunnkretsinndelingen beskrives for hver skole. Sør-Varanger har per i dag syv skolekretser og syv skoler. Skolekretsene knyttes til barneskoler og kombinerte skoler. Hesseng skolekrets har grunnkretsene 0103, 0104, 0201, 0202, 0203, 0204, 0401, 0404 og 0405. Elevene fra kretsen har skoletilhørighet på Hesseng flerbrukssenter
Unntak: Elever bosatt i krets 0203 fra og med Skytterhusveien 1 og hele Skytterhusfjellet boligfelt samt elever bosatt i Langørhøgden har skoletilhørighet i Kirkenes skolekrets

Ved nedleggelse av Jakobsnes oppvekstsenter vil grunnkretsene 0103, 0104, 0201, 0202, 0203, 0204, 0401, 0404 og 0405 knyttes til Kirkenes barneskole.

Jamfør forskrift om skolekrets § 5-4 har Kommunedirektøren «*ansvar for å foreta nødvendige og regelmessige beregninger av forventet elevtall, både kortsiktig og langsiktig gjennom fremskrevne prognoser, slik at eventuelle kretsgrensejusteringer kan foretas så skånsomt som mulig. Kommunedirektøren er delegert myndighet til å foreta slike kretsjusteringer.*»

En eventuell endring i forskrift om skolekrets vil bli fremmet som en egen sak.

Rundskriv fra Utdanningsdirektoratet, Udir-2-2012 skriver følgende:

Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer. (...)

Det er et ulovfestet forvaltningsrettslig prinsipp at forvaltningen skal treffe vedtak etter at saken har vært behandlet på forsvarlig måte. Forsvarlig saksbehandling krever at en sak er tilstrekkelig opplyst før det blir gjort vedtak.

Siden avgjørelsen om å legge ned en skole ikke er et enkeltvedtak, kommer ikke reglene i forvaltningslovens kap. IV (om saksforberedelse ved enkeltvedtak), V (om vedtaket) og VI (om klage og omgjøring) direkte til anvendelse. Det er likevel et generelt forvaltningsrettslig prinsipp at en sak skal være forsvarlig klarlagt før avgjørelse blir tatt. I en sak om skolenedleggelse betyr dette at kommunestyret skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen før et vedtak treffes.

Forslaget om skolenedleggelse sendes til skolen, elever og foreldre/foresatte ved skolen og så settes det en høringsfrist den 31.10.2022.

I perioden før 31.10.22 vil skoleeier gjennomføre høring med elevene på skolen, her gjennom møte med elevrådet. Det vil også bli gjennomført et høringsmøte for foreldre på skolen og barnehagen. Normalt er prosessen i slike saker at det er FAU, elevråd og samarbeidsutvalget (SU) som er høringsinstans.

Proessen for de ansatte vil håndteres i henhold til arbeidsmiljøloven, hovedavtalen, og hovedtariffavtalen og er derfor en separat prosess. Likevel er det ønskelig at oppvekssenterets ansatte deltar på møtene med foreldre og med elevene (elevrådet).

Med vennlig hilsen

Arnulf Ingerøyen
kommunalsjef

Ane-Marie Solli
skolefaglig rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kopi:
Arnulf Ingerøyen
Merete Lindberg Moberget
Nina Bordi Øvergaard